

ВАР

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

UAC

Ukrainian
Agricultural
Council

VAP

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.аграрна-рада.org

Концепція запровадження системи обліку руху товарів

ВАР

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.аграрна-рада.org

Проблематика

Проблематика:

- На цей час велика кількість товарів потрапляє до України без сплати податків, при цьому використовуються різні «схеми»: заниження вартості товарів, «посилки», контрабанда, «піджаки», перерваний транзит тощо та реалізується за готівку без сплати податків.
- Також значні обсяги товару нелегально виробляються в Україні, після чого або вводяться в нелегальний обіг через так звані “скрутки”, що призводить до розкрадання ПДВ, або реалізуються за готівку без сплати податків.

Для боротьби з цими явищами необхідно не лише суттєво посилити контроль на митниці, реалізувавши радикальну інституційну реформу ДФС та митниці, але і запровадити ефективну систему контролю за переміщенням, перепродажем та реалізацією ризикових категорій товарів у країні.

ВАР

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.agrapna-rada.org

Шляхи вирішення проблеми (1)

Для досягнення мети пропонується створити комплексну систему контролю за ланцюжком постачання та реалізації товарів шляхом:

Етап 1: Впровадження електронної видаткової/товарно-транспортної накладної (е-ВТТН) - універсальний первинний документ, що засвідчує перехід права власності і переміщення товарів на заміну звичайних видаткових накладних, ТТН та інших документів, що засвідчують факт переміщення товарів. Обов'язковим є реєстрація е-ВТТН у відповідному реєстрі е-ВТТН. Також необхідним є надання контролюючим органам доступу до даних реєстру е-ВТТН задля фізичного контролю переміщення товарів та побудови ризикоорієнтованої системи пост-аудиту. ***Вступає в дію з 2020 року для складних побутових товарів, горіхів, виробів з металу, а потім, за підсумками апробації розширюється рішенням КМУ в межах встановлених законом.***

Етап 2: Інтеграція системи реєстрації е-ВТТН та СЕА ПДВ – реєстрація ПН при постачанні товару відбувається лише за наявності зареєстрованої відповідної е-ВТТН (автоматично заповнюється ПН інформацією, яка міститься в е-ВТТН); ***Термін впровадження потребує уточнення, апробація здійснюється на одному виді товарів (горіхах), після чого поширюється на всі, для яких обов'язкова реєстрація е-ВТТН.***

ВАР

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.аграрна-рада.org

Шляхи вирішення проблеми (2)

Етап 3: Запровадження Єдиної системи обліку руху товарів (ЄСОРТ) - системи контролю фізичних об'ємів постачання товарів, що дозволяє зареєструвати е-ТТН в Реєстрі е-ТТН виключно в межах ліміту залишку товарів, за прикладом реєстрації ПН в ЄРПН в межах ліміту по формулі СЕА ПДВ (можливо відвантажити лише те, що було легально закуплено або вироблено). Дозволяє відмовитися від призупинення реєстрації ПН, що реєструються при постачанні відповідних товарів.

Запроваджується в тестовому режимі з 2022 року, та застосовується виключно для товарів найвищої категорії ризику (горіхи), які вимірюються в одиницях маси або об'єму (тони, літри, кубометри, тощо) та однозначно ідентифікуються за повним кодом УКТЗЕД. Після успішної реалізації перелік товарів може бути розширено Кабміном, в межах переліку товарів високої категорії ризику, передбачених законом

Етап 4: Впровадження системи обліку переміщення обсягів постачання товарів, для яких можливо запровадити єдині універсальні одиниці виміру, але які не можуть бути однозначно ідентифіковані за повним кодом УКТЗЕД.

Терміни вимагають уточнення, пропонується реалізувати наступним законопроектом з урахуванням досвіду реалізації попередніх етапів.

VAP

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.agrapna-rada.org

Етап 1. е-ВТТН – запровадження у 2020 році

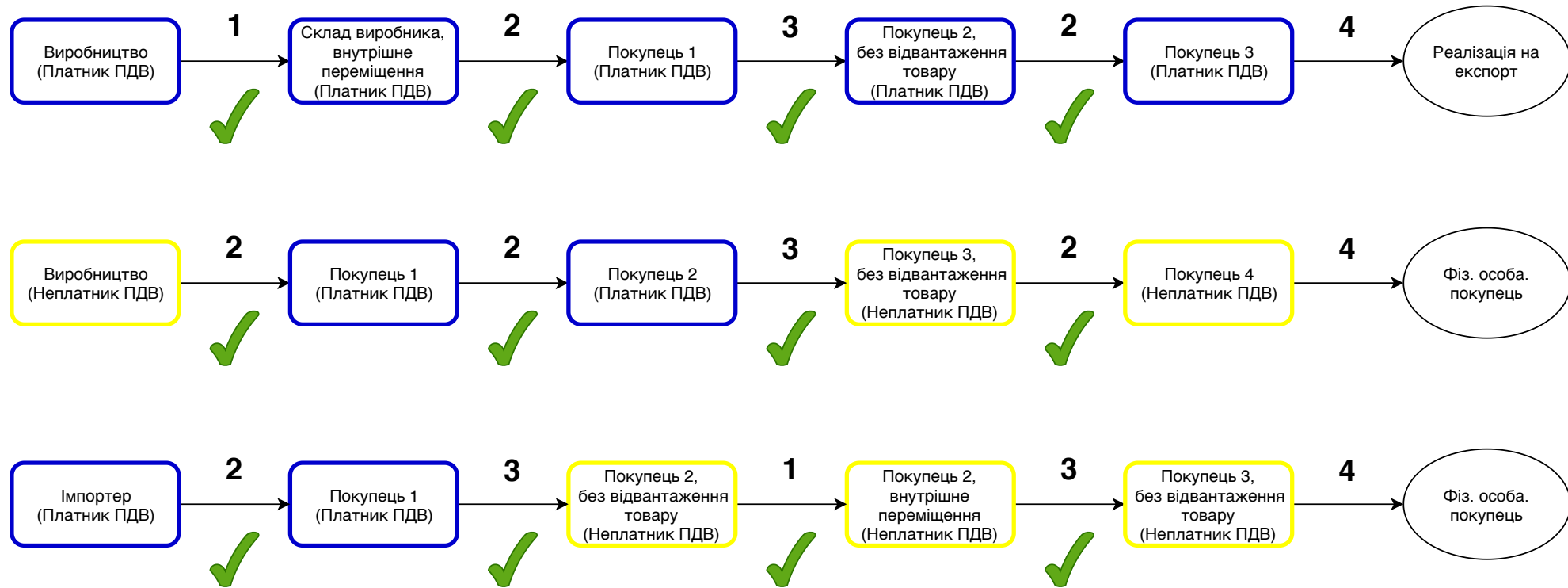
З 2020 року, для встановленого законом переліку ризикових категорій товарів (РКТ) вводиться обов'язкове складання і реєстрація в Реєстрі е-ВТТН, яка має статус первинного документу. Контролюючі органи отримують доступ до даних Реєстру е-ВТТН про переміщення і перехід права власності на РКТ, що дозволяє їм побудувати ризикоорієнтованої систему проведення пост-аудиту. **На першому пілотному етапі до РКТ пропонується включити тільки складні побутові товари, а потім, за підсумками апробації розширити рішенням КМУ в межах встановлених законом.**

До е-ВТТН вносяться такі обов'язкові реквізити:

1. Опис (номенклатура) товарів/ їх код УКТ ЗЕД та їх кількість/обсяг/вага;
2. Ціна постачання (без податку на додану вартість);
3. Загальна сума коштів, що підлягають сплаті продавцю без ПДВ;
4. Реквізити продавця, відправника (оператор складу), отримувача (оператор складу) та покупця товарів;
5. Дата та час реєстрації е-ВТТН (заповнюється автоматично);
6. Марка, модель, тип, реєстраційний номер транспортного засобу та реквізити перевізника (у разі залучення до перевезення третіх осіб), місцезнаходження пункту навантаження та пункту розвантаження, період перевезення;
7. ЕЦП представників сторін: відправника товару, оператора складу відправника, перевізника, оператора складу отримувача та отримувача.
(Якщо власник товару уповноважив оператора складу розписуватися за нього або відповідний склад належить власникові товару, ставиться один підпис відправника/отримувача)

Моделі контролю при різних ланцюга постачання

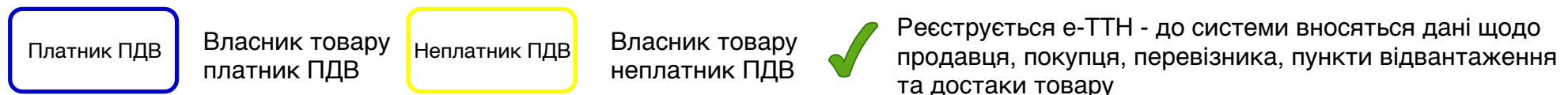

Дія 1: Внутрішнє переміщення: товар перевозиться з митниці (при імпотрі), або вирибництва, або складу на інший склад;

Дія 2: Продаж та відвантаження товару зі складу власника товару на скдал покупця;

Дія 3: Продаж без відвантаження товару (місце зберігання товару не змінюється);

Дія 4: Кінцева реалізація товару.

VAP

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.аграрна-рада.org

Етап 1. Особливості запровадження системи е-ВТТН

- До реєстру е-ВТТН повинна бути розроблена API, яка буде в загальному доступі, з метою допуску приватних розробників до проектування програмного забезпечення для реєстрації е-ВТТН та роботи з реєстром е-ВТТН;
- В той же час, безкоштовна версія програми реєстрації е-ВТТН повинна бути реалізована на базі ДФС та доступ до якої повинен здійснюватися через Електронний кабінет платника.

VAP

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.аграрна-рада.org

Етап 2. Інтеграція е-ВТТН та СЕА ПДВ (1)

- Обов'язкові реквізити е-ВТТН та податкових накладних дублюються, саме тому реєстр е-ВТТН інтегрується з СЕА ПДВ – при вказівці номера е-ВТТН, СЕА ПДВ на основі отриманої з реєстру е-ТТН інформації про відвантаження товару автоматично заповнює ПН/РК інформацією, яка міститься в е-ВТТН;
- Реєстрація в СЕА ПДВ ПН/РК **на поставку** визначених ризикових категорій товарів відбувається лише за умови наявності зареєстрованої в Реєстрі е-ВТТН на відповідну поставку;
- Для визначених ризикових категорій товарів, у випадку постачання товару частинами допускається реєстрація одної ПН на декілька е-ВТТН;

VAP

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.аграрна-рада.org

Етап 2. Інтеграція е-ВТТН та СЕА ПДВ (2)

До форми податкової накладної (ПН) вносяться наступні зміни:

1. Запроваджуються додаткові реквізити такі як номер е-ВТТН, код товару за УКТ ЗЕД з усіма цифрами, а не лише першими чотирма (аналогічно з діючими вимогами до підакцизних товарів);
2. Нові, обов'язкові для всіх платників ПДВ, поля "передоплата" і "поставка".

При цьому:

- у випадку складання ПН на передоплату, в ній не заповнюється реквізит «номенклатура товару» (номенклатура буде вказана при здійсненні поставки товару), а лише зазначається ставка ПДВ, за якою в майбутньому буде здійснена поставка;
- код товару за УКТ ЗЕД з усіма цифрами, а не лише першими чотирма вказується лише у разі здійснення операцій з товарами РКТ.

VAP

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.agrapna-rada.org

Етап 3. Система контролю реєстрації е-ВТТН – запровадження не пізніше 2022 році (1)

- Для ризикових категорій товарів, для яких можливо запровадити єдині універсальні одиниці виміру (тони, літри, кубометри, тощо) та які однозначно ідентифікуються за повним кодом УКТЗЕД, реєстрація е-ВТТН в Реєстрі відбувається виключно в межах ліміту залишку товарів (Σ е-ВТТН). Ця норма розповсюджується на всі категорії платників податків, що реалізують відповідні ризикові категорії товарів.
- На першому етапі визначена система запроваджується в тестовому режимі лише на одну категорію стандартизованих товарів, пропонується грецькі горіхи, з метою тестування та налагодження правильної роботи системи.
- Створюється система обліку одиниць вимірювання, яка передбачає уніфікацію одиниць вимірювання з моменту появи товару на внутрішньому ринку до його купівлі кінцевим споживачем або переробки.

VAP

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.аграрна-рада.org

Етап 3. Система контролю реєстрації е-ВТТН – запровадження у 2022 році (2)

- При закупівлі товарів у фізичних осіб, вони вносяться в систему (враховуються у формулі) тільки після сплати ПДФО з відповідних доходів.
- Товари, рух яких контролюється з точки зору обсягів, пропонується вивести з під дії СМКОР – якщо ПН реєструється на базі зареєстрованої е-ВТТН. Під час реєстрації е-ВТТН система вже визнала здійснення відповідної поставки. Замість зупинення реєстрації ПН, податкові органи отримують можливість ефективно контролювати фактичну кількість товару на складі та донараховувати податкові зобов'язання на товари, що відсутні на складі.
- Система запроваджується з 2022 року, в разі її дострокової готовності, уряд має право ввести її в дію достроково.

VAP

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.аграрна-рада.org

Етап 3. Ліміт залишку товарів (1)

Ліміт залишку товарів визначається за формулою:

$$\sum e\text{-ВТТН} = + \sum \text{ЗаявкиПоповн} + \sum e\text{-ВТТНОтр} + \sum \text{ПродуктПереробки} + \sum \text{Митн} - \sum \text{Втрат} - \sum e\text{-ВТТНВид} - \sum \text{ТоварПерероб} - \sum \text{Митн}$$

де:

$\sum \text{ЗаявкиПоповн}$ - загальний обсяг товару за зареєстрованими в системі електронного адміністрування обліку руху товарів заявками на поповнення обсягу залишку товару;

$\sum e\text{-ВТТНОтр}$ - загальний обсяг товару за отриманими e-ВТТН/розрахунками коригування до них, зареєстрованими в ЄСОПТ;

$\sum \text{Втрат}$ - загальний обсяг товару, втраченого, зіпсованого, знищеного, включаючи випадки внаслідок форс-мажорних обставин чи з іншої причини, пов'язаної з природним результатом за зареєстрованими заявками на втрати, що засвідчуються відповідними документами (актами на списання, в межах норм природного убутку, встановлених Кабінетом Міністрів України);

ВАР

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.аграрна-рада.org

Етап 3. Ліміт залишку товарів (2)

Σ е-ВТТНВид - загальний обсяг товару за виданими е-ВТТН/розрахунками коригування до них, зареєстрованими в ЄСОПТ. Причому е-ВТТН/реєструється незалежно від того чи здійснювалося постачання учаснику ЄСОПТ чи особі, яка не є учасником ЄСОПТ (за аналогією з ПН, які не надаються покупцю);

Σ ТоварПерероб - загальний обсяг товару, переробленого в товар з іншим кодом товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД за зареєстрованими; Кабінет Міністрів України затверджує нормативи переробки відповідних товарів;

Σ ПродуктПереробки - загальний обсяг товару, отриманий внаслідок переробки за зареєстрованими в ЄСОПТ заявками на переробку, у зв'язку з чим змінилися його код УКТ ЗЕД;

+ **Σ Митн** – загальний обсяг товару, ввезеного на митну територію України у режимі імпорту та/або тимчасового ввезення, оформленого належним чином митними деклараціями;

- **Σ Митн** – загальний обсяг товару, вивезеного з митної території України в режимі експорту та/або тимчасового вивезення, оформленого належним чином митними деклараціями, а також відповідним єдиним транспортним документом (загальні авіанакладні (AWB - airwaybill, MAWB - master airwaybill), CMR, bill of lading (коносамент) тощо).

VAP

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.аграрна-рада.org

Етап 3: Контроль на дорогах, вагові обмеження

- З метою недопущення подальшої руйнації дорожнього фонду України через наявні схеми перевезення вантажів з перевищенням законодавчо встановлених вимог щодо граничного навантаження на колісну вісь та граничної маси вантажу, що перевозиться, пропонується обмежити максимальна сукупну вагу вантажу, що може бути зазначена в одній е-ВТТН (для перевезення автомобільним транспортом);

VAP

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

www.agrapna-rada.org

Етап 4: Розширення дії системи контролю реєстрації е-ВТТН

- Впровадження системи обліку переміщення обсягів постачання товарів, для яких можливо запровадити єдині універсальні одиниці виміру, але які не можуть бути однозначно ідентифіковані за повним кодом УКТЗЕД;
- Введення дублюючої системи кодів, яка дозволить однозначно ідентифікувати товари, котрі однозначно не ідентифікуються УКТЗЕД. Або системи яка дозволить присвоювати (використовувати) унікальний код окремої одиниці товару і вести її облік.
- Кінцеве рішення щодо розробки та впровадження даної системи пропонується прийняти на базі досвіду впровадження попередніх етапів.

Аналіз витрат і вигоди реалізації кожного з етапів концепції

Етап 1. Запровадження е-ВТТН

Плюси:

- Легкий у запровадженні та передбачає діджиталізацію документообігу та скорочення адміністративних витрат;
- Підвищення ефективності дорожнього контролю і роботи СМКОР за рахунок можливості відрізнити поставку від передплати;

Мінуси:

- Можлива емісія фіктивних е-ВТТН, що суттєво знижує ефективність системи протидії незаконному переміщенню/реалізації товарів.

Етап 2. Інтеграція е-ВТТН та СЕА ПДВ

Плюси:

- Незначне звуження кола для махінацій з ПДВ;
- Автоматизація роботи бухгалтерів, скорочення помилок, що виникають через "людський" фактор;

Мінуси:

- Потребує доопрацювання програмних продуктів контролюючого органу, зокрема СЕА ПДВ.

Етап 3. Запровадження системи контролю реєстрації е-ВТТН

Плюси:

- Ефективний інструмент боротьби з тіньовим обігом продукції та махінаціями з ПДВ;
- Підтверджена достовірність інформації кожної зареєстрованої е-ВТТН;
- Повністю простежується ланцюг постачання товарів в країні;

Мінуси:

- Складний у запровадженні та передбачає додаткові обмеження господарської діяльності платників податків;

Етап 4. Розширення дії системи контролю реєстрації е-ВТТН

Плюси:

- Детінізації ширшого переліку галузей економіки;

Мінуси:

- Передбачає додаткові обмеження господарської діяльності для більшого переліку платників податку.

Дякуємо за увагу

ВАР

Всеукраїнська
Аграрна
Рада

UAC

Ukrainian
Agricultural
Council

